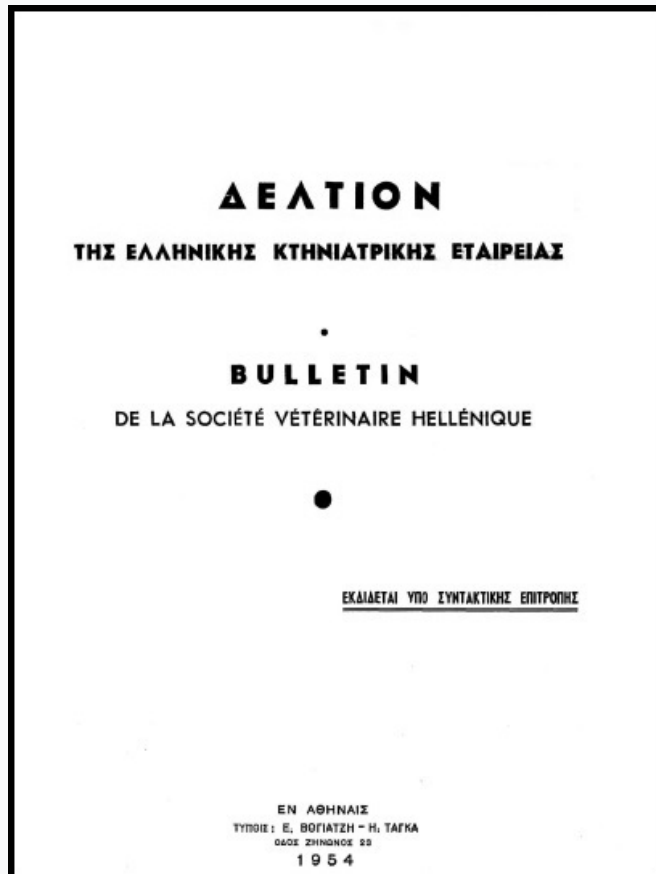

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 5, No 4 (1954)

ΑΝΑΓΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΚΟΛΠΩΝ ΤΟΥ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Δ. Χ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

doi: [10.12681/jhvms.17622](https://doi.org/10.12681/jhvms.17622)

Copyright © 2018, Δ. Χ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ Δ. Χ. (1954). ΑΝΑΓΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΚΟΛΠΩΝ ΤΟΥ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 5(4), 723–730. <https://doi.org/10.12681/jhvms.17622>

ΑΝΑΓΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΚΟΛΠΩΝ ΤΟΥ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ *

Ὑ π ό

Δ. Χ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ
Γενικοῦ Ἀρχικτηνιάτρου

Μέχρι τοῦδε τὸ κτηνιατρικὸν σῶμα ὡς διεμορφώθη μεταπολεμικῶς ἔχει τὰς εὐθύνας:

α) Τῆς προμηθείας ὑγιῶν καὶ καταλλήλων ἵππων καὶ ἡμιόνων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ.

β) Τῆς διατηρήσεως τῆς ὑγείας αὐτῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν τῷ στρατῷ παραμονῆς των.

γ) Τῆς νοσηλείας τῶν ἀσθενῶν κτηνῶν, τῆς προλήψεως καὶ καταπολεμήσεως τῶν μεταδοτικῶν των νόσων.

δ) Τῆς προμηθείας φαρμάκων, ἐργαλείων κλπ. τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ Σ.Κ.Ι. (νοσοκ. κτηνῶν, πεταλωτῶν, ἡμιονηγῶν).

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω πρωταρχικῶν καθηκόντων ἀνετέθησαν ἐπίσης αἱ εὐθύναι τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν χρησιμοποιουμένων ἐν τῷ Στρατῷ εἰδῶν νομῆς καὶ ἐξετάσεως τοῦ κρέατος καὶ τῶν εἰδῶν ζωϊκῆς προελεύσεως.

Γενικῶς ἡ ἐξέτασις τοῦ κρέατος καὶ τῶν τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως γίνονται διὰ τρόπου προχείρου διότι ἀφ' ἑνὸς οὐδέποτε τὸ κτηνιατρικὸν σῶμα διέθετε τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν κτηνιάτρων πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν του καὶ ἀφ' ἑτέρου πολλοὶ κλάδοι δυστυχῶς ἀναρμόδιοι ἐπιχειροῦν νὰ δίδουν λύσεις αἱ ὁποῖαι, ὡς εἰκός, δὲν ὑπῆρξαν πάντοτε αἱ ὀρθαί. Οὕτω ἤλθον εἰς τὴν δημοσιότητα διάφοροι μελέται καὶ διάφοροι ἄλλαι δημοσιεύσεις αἱ ὁποῖαι δὲν ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ὡς σοβαραί. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι γίνεται, ὡς ἔχει νῦν, ἄσκοπος διάθεσις χρήματος δι' ἀγορὰν τροφῶν ἥσσονος θεραπευτικῆς ἀξίας ἢ καὶ ἐνίοτε ἐπιβλαβῶν διὰ τοὺς ἄνδρας.

Ἡ τοιαύτη κατάστασις εἶναι γνωστὴ εἰς εὐρὸν κύκλον καὶ πρέπει νὰ ἐκλείψῃ τὸ ταχύτερον.

Πρέπει νὰ κατανοηθῆ ὅτι μόνον ὁ κτηνίατρος κατέχει τὰς ἀπαραιτήτους γνώσεις τῆς βιολογίας ἵνα ἀποφαίνεται μετὰ κύρους ἐπὶ τῆς καταλ-

(*) Ἔργασια δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν Ὀπλων καὶ Σωμάτων. Ἐκδοσις Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ. Τεύχος Ἰανουάριος - Μάρτιος 1954.

ληλότητος καὶ τῆς ποιότητος τῶν τροφῶν. Οὗτος εἶναι ὁ μόνος ἀρμόδιος λόγῳ τῶν γνώσεων ἃς ἀπέκτησεν ἐκ τῆς μακρᾶς φοιτήσεως εἰς τὰς κτηνιατρικὰς Σχολάς. Εἶναι ὁ μόνος εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ καταφεύγῃ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία διὰ νὰ ἔχῃ ἔγκυρον γνώμην ἀλλὰ εἶναι καὶ ὁ μόνος ὅστις δύναται νὰ ἐπωμισθῇ τὰς εὐθύνας διὰ τὴν ἔγκρισιν ἢ ἀπόρριψιν παντὸς εἶδους τροφίμων ὅπερ πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ.

Οὕτω συνοψίζοντες τὰ ἀνωτέρω δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἢ ὁποία ἐλέγχει τὰ τρόφιμα ἀντιμετωπίζει δύο πρωταρχικοὺς παράγοντας.

1) Τὸν παράγοντα ποιότητος καὶ

2) Τὸν παράγοντα ὑγείας.

Ὁ πρῶτος εἶναι τελείως συνυφασμένος μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἄποψιν τοῦ ζητήματος καὶ τυγχάνει ὡς ἐκ τούτου πρόδηλος ἡ οἰκονομικὴ του σημασία.

Διὰ νὰ γίνω περισσότερον ἀντιληπτὸς φέρω ὡς παράδειγμα τὴν προμήθειαν νωποῦ κρέατος.

Τὸ ἰσχνὸν κρέας περιέχει περισσότερον ὕδωρ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ κανονικὸν κρέας ὃ δὲ δείκτης πέψεως καὶ ἀφομοιώσεώς του εἶναι κατώτερος λόγῳ ἠΰξημένης περιεκτικότητος εἰς συνδετικὸν ἰστόν, ὡς ἐκ τούτου ἡ θρεπτικὴ του ἀξία ὑπολογιζομένη εἰς θερμίδας τυγχάνει κατωτέρα τῆς κανονικῆς.

Ὁ δεύτερος παράγων τυγχάνει ἐπίσης μεγάλης σημασίας διὰ τὴν διατήρησιν ἑνὸς ἀξιωμαχοῦ Στρατοῦ πλήρους ὑγείας.

Ἐν πολλοῖς ἡ καλὴ διατροφή ἐξασφαλίζει ὑψηλὸν ἠθικὸν καὶ αὐξάνει τὴν ἄλκην καὶ ἀντοχὴν τῶν στρατιωτῶν.

Δύναται ν' ἀναφερθῇ ὡς παράδειγμα τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα ἀναφορᾶς Γερμανοῦ ἱατροῦ ἐπὶ ἐμφανισθείσης ὁμαδικῆς τροφικῆς δηλητηριάσεως εἰς τὸν Γερμανικὸν Στρατὸν κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου. «Θὰ ἀναφέρω κατωτέρω περὶ μιᾶς εὐρείας δηλητηριάσεως προκληθείσης ἐκ καταναλώσεως ἀλλάντων (περίπου 2.000 περιπτώσεις) ἧτις ἔλαβεν χώραν τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1918 κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πολιορκίας τοῦ Βερντὲν καὶ ἡ ὁποία θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἶχε καταστρεπτικὰς στρατιωτικὰς συνεπείας».

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου 1918 ἐξεδηλώθησαν αἰφνιδίως ταῦτοχρόνως πολλαπλαῖ ἐστὶν μιᾶς νόσου.

Αὕτη προσομοίαζεν πρὸς δξείαν γαστροεντερίτιδα καὶ ἡ ὁποία εἰς τινὰς περιπτώσεις ἔλαβε χολεροειδῆ μορφήν ἐξαπλωθεῖσα μεταξὺ τοῦ πολιορκουήντος τὸ Βερντὲν στρατοῦ.

Δι' ἑνὸς μόνον πλῆγματος ὀλόκληροι λόχοι ἠχρηστεύθησαν (ἐξαιρέσει ὀλίγων μόνον στρατιωτῶν) καὶ ἐντὸς δύο ἡμερῶν περὶ τοὺς 2000 ἄνδρες προσεβλήθησαν ἐκ τῆς νόσου ταύτης, τὰ συμπτώματα ἦσαν τόσον σοβαρὰ μεταξὺ ἐνίων στρατιωτῶν ὥστε πέραν τῶν 200 ἀσθενῶν μετεφέρθησαν ἐπειγόντως εἰς τὰ Νοσοκομεῖα ἐκστρατείας.

Οὕτω ἐγεννήθη ἡ ὑποψία τῆς τροφικῆς δηλητηριάσεως κατόπιν τῶν καταθέσεων τῶν ἀσθενῶν ὅτι ἡ ἐκδήλωσις τῶν λίαν σοβαρῶν συμπτωμάτων ἐξεδηλώθη μετὰ 2-3 ὥρας (μετὰ μικρότερον ποσοστὸν ἀσθενούντων μετὰ 6-8 ὥρας) ἀφ' οὗτου κατηνάλωσαν φαγητὸν παρασκευασθὲν ἐξ ἀλλάντων.

Μόνον οἱ ἄνδρες οἷτινες δὲν ἔφαγον τὸ φαγητὸν τοῦτο δὲν ἠσθένησαν, ἦτοι οἱ διαγγελεῖς λόχων εὐρισκόμενοι μικρὰν τῆς γραμμῆς μετώπου ἐν ἀναμονῇ ἐκδόσεως διαταγῶν, οἱ ἄνδρες τῶν μονάδων οἷτινες δὲν ἔφαγον τὸ ἐξ ἀλλάντων φαγητὸν, ἢ οἱ ἄνδρες ἐν ἀναρρώσει οἷτινες διαιτοῦντο ἐκ διαφόρου τροφῆς.

Παρὰ ταῦτα ἦτο πραγματικῶς ἐκπληκτικὸν διότι μεταξὺ τῶν στραιωτῶν τῶν μετόπισθεν ὡς οἱ μάγειροι κ.τ.λ. οἷτινες ἔφαγον ἐκ τῶν αὐτῶν ἀλλάντων δύο ἡμέρας πρότερον δὲν παρουσίασαν συμπτώματα ἀσθενείας...».

Ἀνεφέρθη ἐπίσης σωρεία τροφικῶν δηλητηριάσεων ἐκδηλωθεισῶν μεταξὺ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Στρατοῦ κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον.

Ἴδου λοιπὸν πῶς γεννᾶται ἡ ἀνάγκη ὀργανώσεως μιᾶς ὑπηρεσίας ἣτις θὰ εἶχεν ὡς ἀποστολὴν τὴν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐπιθεωρήσιν καὶ ἐξέτασιν τῶν διαφόρων τροφίμων ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος καὶ καταλληλότητος πρὸς βρώσιν.

Ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας ἀπὸ μακροῦ ἡδὴ χρόνου ἀνετέθη ἡ εὐθύνη αὕτη εἰς τὸ Σῶμα Κτηνιατρικοῦ. Ἐπλαισιώθη ἡ Κτηνιατρικὴ ὑπηρεσία ὑπὸ εἰδικῶν ἐπιστημονικῶν ἐργαστηρίων διὰ τὴν διεξοργωγὴν χημικῶν καὶ βιολογικῶν ἀναλύσεων καὶ μικροβιολογικῶν ἐρευνῶν πρὸς διαπίστωσιν τῆς ποιότητος καὶ τῆς καταλληλότητος τῶν πρὸς βρώσιν διαφόρων τροφίμων. Ἀνεπτύχθησαν αὐτοχρόνως ἀξιοσημεῖτοι τεχνικαὶ μέθοδοι καὶ προσδιορίσθησαν ἐνιαῖοι ὄροι προμηθείας τροφίμων. Οὕτω αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις τῆς Ἀμερικῆς διησφάλισαν διὰ τοῦ καλυτέρου τρόπου ἀφ' ἐνὸς τὴν καλὴν καὶ ὑγιεινὴν διατροφὴν τῶν ἀνδρῶν ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου.

Ἦδη οἱ Στρατοὶ τῆς Εὐρώπης προσανατολίζονται πρὸς τὰ ἐν Ἠνωμέναις Πολιτείαις παραδεδεγμένα.

Βεβαίως παρ' ἡμῖν ἀναφύονται πολλαὶ δυσκολίαι διὰ τὴν συγκρότησιν μιᾶς τοιαύτης ὑπηρεσίας καὶ ἐν ἐκ τῶν μεγαλύτερων ἐμποδίων τυγχάνει ἡ ἐξεύρεσις ἐπαρκοῦς ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ κτηνιάτρων πρὸς πλαισίωσιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης τοῦλάχιστον διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ ἐγγὺς μέλλον. Παρὰ ταῦτα ὅμως τυγχάνει ἐπιβεβλημένον ὅπως ἀπὸ τοῦδε συγκροτηθῇ ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ Κτηνιατρικοῦ Σώματος ἡ ὑπηρεσία ἐπιθεωρήσεως τροφίμων ἣτις νὰ ἐπιληφθῇ τῆς μελέτης τοῦ ὅλου θέματος καὶ ἣτις βαθμηδὸν θὰ ἀνεπτύσεται ὥστε νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ.

Ἦδη ἀπὸ τοῦδε θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐκαλύπτετο ἐν σημαντικὸν ποσοστὸν τῆς Ἐπιθεωρήσεως τροφίμων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἤδη ὑπηρετούντων ἐν τῷ Στρατῷ μονίμων καὶ ἐφένδρων κτηνιάτρων παραπλεύρως πρὸς τὰ ἕτερα κτηνιατρικὰ τῶν καθήκοντα.

Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁμως τοῦτο ὑπάρχει ἀνάγκη πρωτίστως ἐπισταμένης μελέτης, ἐκδόσεως λεπτομερῶν ὁδηγιῶν καὶ ἐμπεριστατωμένης ἐκπαιδεύσεως σχέσιν ἐχούσης πρὸς τὴν εἰδικότητα τῆς ἐπιθεωρήσεως τροφίμων.

Τὸ πρόβλημα βεβαίως τοῦτο δὲν τυγχάνει ἀπλοῦν, ἀντιθέτως παρουσιάζει μεγάλας δυσκολίας ἀλλὰ λόγῳ τῆς μεγάλης σημασίας τῆς συνυφασμένης μὲ τὴν καλλιτέραν διατροφὴν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν διαφύλαξιν τῆς υἰείας τῶν πρέπει νὰ βαδίσῃ γοργῶς πρὸς τὴν λύσιν του.

Ἀπὸ τοῦδε δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ἐν συντομίᾳ τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους λειτουργεῖ ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἐν τῷ Ἀμερικανικῷ Στρατῷ.

Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. AR. 40-950 τοῦ Στρατοῦ ξηρᾶς καὶ A.F.R. 160-21/1949 ἐγκυκλίων διαταγῶν τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας τοῦ Ἀμερικανικοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἐκωδικοποιήθησαν αἱ διάφοροι προεκδοθεῖσαι διαταγαὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Οὕτω περιλαμβάνονται ἐν συντομίᾳ τὰ ἑξῆς θέματα.

1ον) Ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Κτηνιατρικὴ ὑπηρεσία διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιθεωρήσεων εἰς τρόφιμα ζωϊκῆς προελεύσεως χρησιμοποιούμενα εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὴν Πολεμικὴν Ἀεροπορίαν.

ΣΗΜ. : Ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρ' ἡμῖν ἀναγράφεται εἰς τὸν κανονισμὸν Κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐν εἰρήνῃ στρατοῦ ὅτι τὴν εὐθύνην τῆς ἐπιθεωρήσεως τροφῶν ζωϊκῆς προελεύσεως ἔχει ἡ Κτηνιατρικὴ ὑπηρεσία Στρατοῦ.

2ον) Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀναγράφεται εἰς τὴν ἐγκύκλιον ὅτι περιλαμβάνει :

α) Τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν κρεάτων, τοῦ γάλακτος καὶ γαλακτοκομικῶν προϊόντων, τῶν ἰχθύων, τῶν πουλερικῶν, τοῦ κυνηγίου, τῶν λιπῶν καὶ ἐλαίων μαγειρικῆς ὄλων τῶν ἀνωτέρω, νωπῶν κατεψυγμένων, συντητηρημένων ἢ ὀπωσδήποτε ἐπεξεργασμένων.

Ἡ ἀνωτέρω ἐπιθεώρησις γίνεται ἐφ' ὄλων τῶν τροφῶν ζωϊκῆς προελεύσεως τὰς ὁποίας δέχεται ἐκάστη μονὰς ἢ ὑπομονὰς συμπεριλαμβανομένων τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ἀεροπορικῶν Λεσχῶν καὶ Πρατηρίων ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τροφῶν ζωϊκῆς προελεύσεως τῶν κατεχομένων ὑπὸ τῶν Πρατηρίων Στρατοῦ καὶ τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας ἢ τῆς ὑπηρεσίας μεταφορῶν Στρατοῦ καὶ Πολεμικῆς Ἀεροπορίας ἢ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων τῶν χρησιμοποιοιμένων ὡς Ἀρματαγωγῶν.

β) Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐπιθεωρήσεως δι' εὐνοήτους λόγους πρέπει νὰ συμπίπτει μὲ τὸν χρόνον προμηθείας τῶν τροφίμων πρὸς ἑξακρίβωσιν τῆς ποιότητος περιλαμβανομένων, τοῦ τύπου, τῆς κλάσεως, τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τούτων. Ἐπίσης περιλαμβάνει τὰς συνθήκας ὑγιεινῆς τὰς ἐπικρατούσας ἐντὸς τῶν ἐργαστηρίων ἢ ἐργοστασίων ἐντὸς τῶν ὁποίων παρασκευάζονται, ὑφίστανται ἐπεξεργασίαν ἢ ἐναποθηκεύονται τὰ τρόφιμα.

Τὰ προϊόντα ὑπόκεινται εἰς ἐπιθεώρησιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς παραλαβῆς καὶ ἐπὶ πλεόν ἐπιθεωροῦνται πρὸ τῆς παραλαβῆς ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραγωγῆς, προετοιμασίας ἢ βιομηχανοποιήσεώς των, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἤθελε κριθῆ ἀναγκαῖον ἢ λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ προϊόντος ἢ τῆς διασφαλίσεως τῆς ὑπηρεσίας.

γ) Ἡ ἐκτέλεσις τῆς Ἐπιθεωρήσεως μετὰ τὴν ἀγορὰν τῶν προϊόντων ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν διαπίστωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ὑγιεινῆς συντηρήσεως τῶν ὡς καὶ τῆς ἐπικρατούσης καταστάσεως εἰς τοὺς χώρους ἐναποθηκεύσεως περιλαμβανομένων τῶν ψυγείων, τῶν πλοίων, πλοίων-ψυγείων ἅπερ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὰς μεταφορὰς τῶν φθαρτῶν τροφίμων ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας.

Αἱ ἐπιθεωρήσεις αὗται γίνονται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἐντὸς τῶν ἀποθηκῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν χορηγήσεων ἢ ὁπότε κρίνεται τοῦτο ἀναγκαῖον.

δ) Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω ἐπιθεωρήσεων ὁ κτηνιατρικὸς Ἀξ)κὸς ὑποβοηθεῖται ὑπὸ τῶν τοπικῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιστημονικῶν Ἐργαστηρίων ἢ τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τῆς Δ)σεως ἐτέρων Ἐργαστηρίων.

Εὐνόητον τυγχάνει ὅτι συνιστᾶται ἡ εὐρεῖα χρησιμοποίησις τῶν ἐργαστηρίων διὰ τὴν λυσιτελεῖ μελέτην τῶν ἀντιμετωπιζομένων προβλημάτων ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν διερεύνησιν τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τῶν προϊόντων καὶ τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τοὺς ὅρους συμφωνιῶν προμηθειῶν ἰδίᾳ δὲ ὅταν ὑπάρχει ὑποψία νοθείας μολύνσεως ἢ βλάβης.

Περὶ τοῦ τρόπου τῆς δειγματοληψίας καὶ ἀποστολῆς δειγμάτων πρὸς ἀνάλυσιν καὶ ἐξέτασιν εἰς ἐργαστήρια ἔχει ἐκδοθῆ ἑτέρα ἐγκύκλιος.

ε) Τὴν πιστοποίησιν τῆς καταλληλότητος καὶ τῆς καθαριότητος τῶν εἰδῶν συσκευασίας καὶ τῆς διατηρήσεως τῶν εἰδῶν ἀφ' ἧς ταῦτα ἐτέθησαν ἐντὸς τῶν Ἀποθηκῶν μέχρι τῆς χορηγήσεώς των εἰς τὰς Μονάδας.

Τρόποι ἀφιστάμενοι τῆς ὑγιεινῆς πρέπει ἢ νὰ διορθῶνται ἢ νὰ ἀναφέρονται πρὸς τὰς προϊσταμένας Ἀρχάς.

στ) Τὴν ἐπιθεώρησιν ἐν ζῶῃ τῶν κτηνῶν καὶ μετὰ τὴν σφαγὴν αὐτῶν ἐφ' ὅσον δὲν ἐπιθεωρήθησαν ταῦτα ὑπὸ τῆς Ἀστυκτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας τῆς περιοχῆς.

ζ) Καὶ τέλος τὴν διὰ τοῦ καλλιτέρου τρόπου χρησιμοποίησιν τοῦ προσωπικοῦ Κτην)κῆς ὑπηρεσίας ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Πολεμ. Ἀεροπορίας καὶ ἐν συνδυασμῶ μετὰ τὰς προμηθειὰς τὰς γενομένας ὑπὸ τῆς ἐπιμελητείας ὥστε τὰ τρόφιμα ζωϊκῆς προελεύσεως νὰ ὑφίστανται τὴν κεκανονισμένην ἐπιθεώρησιν, ὡς καὶ τὰ ἐργαστήρια, μέσα μεταφορᾶς καὶ οἱ χῶροι ἐναποθήκευσεως.

3ον) Οἱ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ διὰ τὴν Κτηνιατρικὴν Ἐπιθεώρησιν τροφῶν ζωϊκῆς προελεύσεως τυγχάνουσιν :

α) Ἡ διατήρησις τῆς ὑγείας τοῦ Στρατοῦ ἐναντι ἀσθενειῶν αἰτινες μεταδίδονται μέσῳ ἠλλοιωμένων, βεβλαμμένων ἢ μεμολυσμένων εἰδῶν διατροφῆς.

β) Ἡ οἰκονομικὴ κατοχύρωσις τοῦ Δημοσίου καὶ ἡ οἰκονομικὴ ὠφέλεια διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων ὡς πρὸς τὴν συμμόρφωσιν τῶν πρὸς τοὺς ὄρους συμφωνιῶν.

4ον) Σχέσεις μετὰ τὸ Σῶμα Ἐπιμελητείας.

α) Τὰ καθήκοντα τῶν ἐπιθεωρητῶν τροφίμων Κτηνιάτρων τυγχάνουσιν εἰς στενὴν συσχέτισιν μετὰ τοῦ Σώματος τῆς Ἐπιμελητείας. Ὡς ἐκ τούτου πρέπει νὰ ἐμποροῦνται ὑπὸ πνεύματος ἀμοιβαίας κατανοήσεως ὅσον ἀφορᾷ τὴν προμήθειαν, ἐπιθεώρησιν, ἐναποθήκευσιν καὶ διανομὴν τῶν εἰδῶν τροφίμων.

β) Οἱ κτηνιατρικοὶ ἀξ)κοὶ ἔχουσι τὴν εὐθύνην ὡς πρὸς τὴν καταλληλότητα τῶν πρὸς βρῶσιν τροφῶν ζωϊκῆς προελεύσεως. Βεβλαμμένα ἢ ὀπωσδήποτε ἀκατάλληλοι πρὸς βρῶσιν τροφαὶ πρέπει νὰ ἀπορρίπτονται εἴτε κατὰ τὸν χρόνον τῆς προμηθείας των εἴτε μετὰ ταῦτα κατὰ τὸν χρόνον τῆς διανομῆς των εἰς τὰς Μονάδας.

Βεβαίως ἀνακύπτουν περιπτώσεις καθ' ἃς λόγῳ κλιματολογικῶν ἢ Στρατιωτικῶν συνθηκῶν τὰ εἶδη διατροφῆς δὲν θὰ εἶναι Πρώτης Τάξεως. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας καὶ ἐφ' ὅσον ὁ Κτηνίατρος κρίνει ὅτι αἱ ἀλλοιώσεις δύνανται ν' ἀποκατασταθῶσιν ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ φόβος διὰ τὴν κατανάλωσιν τῶν εἰδῶν τούτων ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ, δύναται νὰ εἰσηγηθῇ τὴν χορήγησιν των εἰς τὰς Μονάδας.

γ) Ἡ διαπίστωσις τῆς ποιότητος τῶν τροφῶν ζωϊκῆς προελεύσεως τυγχάνει ἐπίσης ἔργον τοῦ Κτηνιατρικοῦ Ἀξ)κοῦ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐνεργεῖ ὡς Σύμβουλος τοῦ Ἀξ)κοῦ Ἐπιμελητείας, καὶ

δον) Σχέσεις μετὰ τῶν λοιπῶν Κρατικῶν Ὑγειονομικῶν Ἐλέγχων τῶν τροφῶν. Καὶ μετ' αὐτῶν συνεργάζεται στενῶς μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι πάντοτε ἀποβλέπει πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ στρατοῦ ἀναφέρων πᾶσαν πιερέκκλισιν ἐκ τῶν παραδεδεγμένων ὑγιεινῶν κανόνων, ὑποδεικνύων συνάμα, τὴν λῆψιν τῶν ἐνδεδειγμένων μέτρων.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων διαγράφεται ἡ σπουδαία ἀποστολὴ τῆς κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς διατροφῆς τοῦ Στρατοῦ καὶ

διὰ ποίων πρακτικῶν τρόπων ἀντεμετωπίσθη αὕτη ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Στρατοῦ. Τώρα μὲ γοργὸν πλέον βῆμα ἡ Κτηνιατρικὴ ὑπηρεσία τοῦ Ἀμερικανικοῦ Στρατοῦ ἐθέσπισεν ἐιδικούς κανόνους καὶ ἐτυποποίησε τοὺς τρόπους ἐπιθεωρήσεως τῶν διαφόρων εἰδῶν τροφῶν ζωϊκῆς προελεύσεως.

Διὰ τὸ ἐνιαῖον τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν χρησιμοποιοιμένων ὡς ἐπιθεωρητῶν τροφίμων Κτηνιάτρων ἴδρυσεν ἀπὸ μακροῦ εἰς Σικάγον ἐιδικὴν Σχολὴν, ἐπίσης διέθεσεν ἐπιστημονικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικὸν εἰς τὰ διάφορα ἐπιστημονικὰ στρατιωτικὰ ἐργαστήρια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀνεπτύχθη ἐιδικὸς κλάδος ἐξετάσεως καὶ ἀναλύσεως τροφίμων.

Κατήρτισε μονάδας μὲ ἐξειδικευμένον προσωπικὸν καὶ μὲ ἐπικεφαλῆς κτηνιάτρους τῶν ὁποίων μοναδικὴ ἀποστολὴ εἶναι ἡ ἐξέταση τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως καὶ ἐκλιμάκωσε ταύτας ἀνά τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ ἐκτὸς αὐτῶν, εἰς τὰ διάφορα θέατρα ἐπιχειρήσεων.

Ἡ Ἀμερικανικὴ Πολεμ. Ἀεροπορία ἀποδίδουσα τὴν ἐνδεδειγμένην σημασίαν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας τῶν πληρωμάτων τῶν ἀεροσκαφῶν, καὶ ἔτι περισσότερον, πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἀπυκταίου κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πτήσεων, συνεκρότησεν ἀριάν κτηνιατρικὴν ὑπηρεσίαν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς στρατηγὸν κτηνίατρον τῆς ὁποίας μοναδικὸς προορισμὸς τυγχάνει ἡ διαφύλαξις τῆς ὑγείας τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας ἀπὸ πάσης προσβολῆς ἐκ τροφίμων κλπ. Ἡ εὐγενὴς αὕτη χώρα ἐδέχθη ἐπίσης ἵνα μετεκπαιδεύσῃ ἀριθμὸν Ἑλλήνων Κτηνικῶν Ἀξιωματικῶν εἰς τὴν ἐν Σικάγῳ λειτουργοῦσαν Σχολὴν Ὑγιεινῆς Κρέατος καὶ Γαλακτοκομικῶν Προϊόντων.

Οὗτοι ἐπανερχόμενοι ἐνταῦθα δύναται νὰ διδάξουν τοὺς ὑπολοίπους συναδέλφους των ἐπὶ τῶν τεχνικῶν θεμάτων ἐπιθεωρήσεως τροφίμων ὧστε νὰ ἐπιτευχθῇ :

α) ἡ ταχεῖα ἀνοδος τῆς στάθμης ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου θέματος καὶ β) ἡ ἐνιαία καὶ τρόπον τινὰ τυποποιημένη τεχνικὴ τῆς ἐπιθεωρήσεως τροφίμων.

Βεβαίως θὰ ἀπαιτηθῇ ἱκανὸς χρόνος ἵνα ἐφαρμοσθῇ παρ' ἡμῖν ἐν τοιοῦτον πρόγραμμα καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι πᾶσα ἀρχὴ δύσκολος τυγχάνει, ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ ἀσφαλῶς θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ κάλυψις τῆς τεραστίας ταύτης ἀνάγκης.

R É S U M É

La nécessité de création d'un service special d'inspection de denrées alimentaires dans le sein du Corps Vétérinaire

Par

D. H. Christophorou

Colonel du Service Vétérinaire de l'Armée

L'auteur passant en revue les missions du service Vétérinaire de l'Armée, souligne la nécessité d'ajouter parmi elles la fondation d'un service special d'inspection de denrées alimentaires d'origine animal, dont le but sera l'évaluation de la qualité de differents produits alimentaires et l'estimation du degré de salubrité au point de vue sanitaire. L'auteur, ensuite, décrit le système actuellement en usage aux États Unis et donne des apperçues pour la réalisation de ce service au sein du service Vétérinaire militaire qui considère comme le seul capable d'en assurer le succès. De cette façon la santé des soldats en général aussi bien que les intérêts publics seront complètement protégés.

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

J. M. DOROTTE: Συμβολή εις τὴν μελέτην τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἐπὶ τῶν ἵπποειδῶν. (Contribution à l'étude de l'insémination artificielle chez les équidés). (Zootechnia Vol. III No 4 (16)).

Εἰς τὴν ἐνδιαφέρουσαν ταύτην μελέτην, ὁ Ὑποδιευθυντὴς τοῦ Κέντρου Ἀναπαραγωγῆς τοῦ Ὄργάνου ἀνακοινεῖ τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἀπὸ τοῦ 1949 τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως εἰς τὰ ἵπποειδῆ τοῦ ὑπ' αὐτὸν Κέντρου.

Κατὰ τὰς διδομένας τεχνικὰς λεπτομερείας, ἡ λήψις τοῦ σπέρματος οὐδεμίαν παρουσίασε δυσκολίαν, ἐπραγματοποιεῖτο δὲ διὰ τεχνητῶν κόλπων, τύπου Cambridge καταλλήλως διασκευασθέντων δι' ἵπποειδῆ. Ἡ περισυλλογὴ τοῦ σπέρματος ἐγένετο ἀπ' εὐθείας ἐντὸς τοῦ διαλυτικοῦ ὑγροῦ, ἀκολούθως δὲ τοῦτο διετηρεῖτο ἐντὸς εἰδικῶν θρεπτικῶν ὑλικῶν, ἢ σύνθεσις τῶν ὁποίων θ' ἀποτελέσῃ θέμα μεταγενεστέρως ἀνακινώσεως. Ἐν συνεχείᾳ ὁ συγγραφεὺς, ἀναλύων τὰ τῆς σπερματεγχύσεως, ἀναφέρει ὅτι ἡ μόνη παρουσιαζομένη δυσκολία ἔγκειται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς εὐθετωτέρας στιγμῆς διὰ τὴν ἔγχυσιν, δυσκολία ἣτις ἐν μέρει παρακάμπτεται διὰ τῆς διενεργείας ἐπανειλημμένων ἐγχύσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὄργασμου.